

просторі кінця XIX – початку XX ст. Сучасна структура українського суспільства абсолютно відрізняється від франківського періоду, у зв'язку з трансформаціями українського соціуму, що призвело до зміни і появи нових верств населення, маргіналізації деяких соціальних прошарків. Українське суспільство як пригноблена селянська (недержавна, неісторична, плебейська) нація за франківського періоду було диференційоване на: міщани, селянство як пригноблений клас з тенденцією пауперизації, не пролетаріат, але близький до нього; чоловіки, жінки, діти; робітники, ремісники, інтелігенція.

Теоретико-методологічною складовою виокремлення Франком груп людей є: «Лише суспільні взаємини, ..., робить з однієї людини селянина, з іншої – пана, з однієї – робітника, з іншої – паразита ... Все-таки суспільство поділяється на дві зовсім окремі верстви, на клас привілейованих і клас пригнічених» [1: Т.44, с. 35]. «Нерівність господарська ділить людей на верстви і стани, і хоть в тих верствах люди однакі, то прецінь кожна верства має інші права, а верства найбідніша, то є іменно робучий люд ...» [1: Т.45, с. 160-161]. Пролетаріат, селян та інтелігенцію І. Франко відносив до пролетарських, непролетарських, напівпролетарських верств населення.

Варто зазначити, що І. Франко прагнув визначити взаємозв'язок провідної суспільно-політичної, ідейної та духовної верстви та народних прошарків у боротьбі за історичний, соціальний, політичний, духовний розвиток нації щодо національного самоусвідомлення таких категорій як національна честь, національна гідність та ін. «Називаючись демократами, ні, народовцями, ми повинні раз навсігди сказати собі, що ми невідлучна часть народу, і то не якась верства в народі, але так-таки часть серед других частей, зерно між зернами» [1: Т.45, с. 190]. Розкриттю проблем соціальних груп, взаєностосунків між групами, влади присвячено твори письменника: «Сон князя» (1877), «Ріпник» (1877), «Наймит» (1878), «Чого ми хочемо?» (1879), «В поті чола. Образки з життя робочого люду» (1890), «Перехресні стежки» (1900), «Мойсей» (1905), «Чого хоче галицька робітницька громада?» (1924) та ін. Докази правомірності тверджень філософа поставили необхідність дослідження духовних засад розвитку соціальних верств, класів, націй, етнонаціональних груп, народу з метою формування провідної національної верстви як соціальної основи демократії та запоруки стабільності держави.

Література:

1. Франко І. Зібрання творів : у 50 т. / Іван Франко; редкол.: Є.П. Кирилюк (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 1976-1986.

Власенко Б.
НТУ «ХП»

ОПТИМИЗМ В ЛИТЕРАТУРЕ

Что есть книга? Сюжет, герой, язык... В первую очередь – идея, тот посыл, которым наделяет свое творение писатель. Мысль, формирующая мировоззрение и жизненные принципы. Можно написать о силе духа, вере в светлое будущее и доброту человека, а можно – о парализующем волю отчаянии и бессмысленности неразделённой любви. Читатель пустит слезу и забудет? Как-бы не так. Научно доказано, что мы не можем не воспринимать ту информацию, которую получаем. Мы – как губка: впитываем то, что нам дают.

Подавляющее большинство произведений классической литературы имеют трагический финал. Возникает ощущение, что хорошая книга просто обязана закончиться плохо. Давайте подумаем, а зачем же творец наполняет свои шедевры таким количеством негатива.

Ответ первый: такова реальность, это все – отражение настоящей жизни, и невозможно об этом умолчать. И ведь действительно, существуют и войны, и бедность, и предательство. Но ведь одновременно с этим рождаются дети, защищаются диссертации, и люди отмечают золотые свадьбы. Следовательно, «реалисты» изображают действительность, но с её тёмной стороны. А нет худшей лжи, чем полуправда.

Ответ второй: спрос рождает предложение – общеизвестный экономический закон. Вы скажете: пишут депрессивную литературу, потому что её ценят и любят. Но ведь есть и обратная зависимость – предложение формирует спрос. Мы читаем то, что пишут писатели. Следовательно, именно писатель ответственен за то, что и как он создаёт.

Ответ третий: пессимизм, который исповедует автор – следствие его собственной трагической судьбы, наложившей отпечаток на его восприятие жизни. Но можно ли драматическим прошлым оправдывать мрачную картину мира, которую навязывает нам автор? Подумать об этом я хотел бы, приведя в пример биографии двух безусловно талантливых писателей.

Так, Эрих Мария Ремарк был призван в армию в возрасте 18 лет, а затем направлен на Западный фронт. Спустя полтора месяца он был ранен осколками гранаты. Остаток войны провёл в военных госпиталях Германии. В 1918 году Эриха выписали из госпиталя и перевели на службу в запасной пехотный батальон, дислоцированный в его родном городе. В 1932 году Ремарк оставил Германию и поселился в Швейцарии в собственной вилле.

Гайто Газданов в возрасте 15 лет он принял участие в гражданской войне на стороне «белых» – в течение года воевал в составе команды бронепоезда. Вместе с армией Врангеля он оказался в Крыму, а затем – через Турцию и

Болгарию – в Париже. Здесь он пережил много тягот, сменил несколько профессий, пока не стал, наконец, водителем ночного такси. Во время Второй мировой войны Газданов участвовал в Сопротивлении.

Ремарк пишет «На западном фронте без перемен», «Трёх товарищей», «Триумфальную арку» – пронизанные безысходностью и отчаянием романы о потерянном поколении. Газданов – «Пилигримы», «Пробуждение», «Призрак Александра Вольфа». Критики описывают его стиль выражением «этический утопизм». И правда, эти книги – мечта о том, что преступник способен исправиться, что интеллигент может спасти девушку из трущобного притона и окажется способным защитить её, что вера может оказаться сильнее безумия и смерти. Один из героев произносит фразу: «Бояться не нужно, это бесполезно. Нужно знать, чего ты хочешь, и быть готовым это защищать». Вот та мысль, которую несёт в себе творчество Газданова, человека, прошедшего войну, изгнание, нищету и трудности рабочей жизни на чужбине.

Возможно, сложнее писать о хорошем так, чтобы это не было банальностью, так же, как нарисовать прекрасное лицо сложнее уродливой гримасы. Возможно, сложившийся стереотип побуждает автора раз за разом следовать проторенным путём поражений и самоубийств. Возможно, за это больше платят редакторы. Неважно, каковы причины существующей закономерности. Я убеждён, что хорошая литература может и должна выполнять мотивирующую, вдохновляющую и созидательную роль в жизни человека.

Глуценко С. В.
НТУ «ХП»

НЕЙТРАЛЬНІ СИСТЕМИ КОМУНІКАЦІЇ

У вирішенні різних питань завжди буде актуальним звертання до балансу, гармонії та міри – відомим ще з давнини за формулою “семи мудреців”: «нічого завбільшки», «усе в міру» [3, с. 63]. Задля вирішенні низки питань сьогодення може бути застосовано розширення цієї формули до такої, яка поєднує збалансованість, гармонійність та помірність процесу комунікації. Нейтральна мова може розглядатися як втілення такого засобу.

Передбачається, що орієнтири нейтральності мають враховувати не лише кут бачення людиною власного оточення, тобто: суспільства й навколишнього середовища, – але й специфіки виміру інструментальності як однієї з особливостей мови. Збалансованість та помірність в якості ритму й темпу – показників засобів комунікації – також вважаються необхідними